

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Sára Žáková

Název práce: Státní převrat jako prostředek získání moci Huga Cháveze a formování socialismu 21. století

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Mgr. Lukáš Perutka, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle): Sára Žáková předložila práci s názvem *Státní převrat jako prostředek získání moci Huga Cháveze a formování socialismu 21. století*. Už v samotném titulu se ale skrývá jeden z problémů, a sice nejasné zacílení. Kolegyně Žáková se pak v úvodu sice snažila svou práci vymezit, ovšem stať vůbec neodpovídá hlavní tezi. Pochvalu jistě zaslouží originální tematika, nicméně předložený text může být jen stěží jakýmkoliv přínosem k poznání historie Venezuely i v českém prostředí.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Jako hlavní problém vidím výše zmíněnou rozpolcenost celé práce. Ta by se dle tvrzení autorky měla věnovat pouze období 1992-1998, nicméně celá pátá kapitola a tedy takřka třetina práce se věnuje až Chávezovu vládnutí po roce 1998. Ani předchozí kapitoly se ale nesnaží nalézt odpověď na výzkumnou otázku, a sice v čem spočívala Chávezova popularita po neúspěšných pokusech o převrat. Není proto překvapením, že závěr je nejednoznačný.

Předložená práce tak v podstatě nabízí pouze deskriptivní syntézu historického vývoje Venezuely do roku 1998 a následné Chávezovy administrativy. I tady ale musím upozornit na několik faktografických nepřesností, či dezinterpretací. Například zcela absentuje správná definice tzv. *puntofijismu*, který Chávez extenzivně kritizoval během své volební kampaně. V počátku šlo sice o demokratizační prostředek, jak tvrdí dr. Radek Buben (str. 17), nicméně v 80. a 90. letech 20. století se stal symbolem korupce a neliberálních praktik. Blíže neidentifikovaný soud neodvolal prezidenta Péreze, nýbrž to byl kongres (str. 20). Venezuelská vláda se také nedopustila protiústavního jednání přijetím úsporných opatření (str. 21), ale svým korupčním jednáním.

Struktura také není příliš přehledná, jednotlivé části mezi sebou dobře nekomunikují, ani úvod a závěr, ani teoretická první kapitola se zbytkem textu. Je zde také pokus o diachronický přístup, ale není důsledný, a proto se na mnoha místech objevují stejné informace, slova, či dokonce fráze. Je vhodné také připomenout, že *Summary* není anglický překlad závěru.

Problémem textu je i jeho teoretické a metodologické uchopení. První kapitola se sice pokouší o definice státního převratu a revoluce, ale není důkladně propojena s konkrétním případem Venezuely. Asi nejlépe to dokládá rozdělení převratů na ty úspěšné, neúspěšné a kompromisní. Dále se ovšem s tímto dělením nepracuje, autorka pouze uvádí: *Vzhledem k dalším událostem je zřejmé, do jaké kategorie spadá Venezuela* (str. 7). Na tomto místě by se kol. Žáková měla pustit do analýzy a interpretace situace ve Venezuele, což se ale neděje. Svým způsobem ale právě Chávezův převrat a následný vývoj spadají do všech tří vymezených kategorií. Puč sice byl neúspěšný, ale vedl k politickým změnám (kompromisní) a nakonec k Chávezově volebnímu úspěchu. Metodologie je pouze načrtnuta jako případová studie, bez dalšího komentáře. Předně případové studie tvoří teoretický rámec, který pracuje s různými disciplínami a metodologiemi. Navíc různí autoři jej definují jinak (Charles Lipson, John Gerring nebo Robert K. Yin). Ovšem na detailnější představení případových studií kolegyně Žáková rezignuje.

Předložená práce také měla využít primární zdroje, ale těžko z ní a také ze seznamu literatury určit, o jaké jde. Seznam sekundární literatury by měl být také bohatší, ať už jde o díla psaná ve španělštině (např. kniha Enrique Krauzeho nebo disertační práce Radka Bubna, která se přímo sledovaným obdobím zabývá). Jan Klíma také napsal obsáhlejší syntézu dějin Latinské Ameriky než *Přehled dějin Latinské Ameriky*. Také teoretické vymezení převratů a revolucí by se mohlo opírat o více než dva tituly.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): Po gramatické stránce je práce v pořádku, až na několik drobností. Totéž se ale nedá říct o stylistice, která je u prací deskriptivního charakteru klíčová. Jazykový

projev kol. Žákové je ale spíše těžkopádný a pro čtenáře neseznámené s historií Venezuely dezorientující. Problém také představuje občasný historický prezens a jeho, často nelogické, užívání. I v rámci jednoho odstavce se přechází od minulého času k přítomnému, aniž by to dávalo smysl. Otázkou také je, do jaké míry je kol. Žáková obeznámena se španělštinou, což mi přijde pro pochopení historie Venezuely klíčové. V seznamu literatury jí chybí obsáhlejší práce v tomto jazyce a užívá podivných výrazů. Například *caudios* (str. 11) – správně *caudillos*. Poznámkový aparát také není zpracován pečlivě. Číslo citací takřka volně plují textem a nerespektují interpunkční znaménka. Mnohdy se předkládaná informace v citované literatuře vůbec nevyskytuje (např. pozn. 72, 79, 81), případně se vztahuje k jinému místu textu. Na některých místech se objevuje i poněkud zmatečné užití slovního spojení *poznámka autora*. Na závěr uvádím příklady stylistických otazníků, jež by se neměly objevit ve vědeckém textu.

Strana 2 a 32: tvar *nic méně*.

S. 4: *Tento model Chávez odkoukal...*

S. 6: *Doprovázených násilím* v jednom odstavci 2x stejná fráze.

S. 7: *Období, které převrátilo život ve Venezuele vzhůru nohama*.

S. 11: *Z politického hlediska se tak osamostatněná Venezuela dostala do situace vládnoucího 1 % oligarchů*.

S. 12: *Psaní řadových číslovek... 19.století, 20.století*.

S. 13: *Ekonomie není ekonomika*.

...jaká ropná bohatství se pod Venezuelou skrývají...

Vznikl tak stát „bohatých chudáků“, kteří měli peníze z ropy, ale fyzicky strádali.

S. 14: *...rostoucí rebelii mezi jednotlivými vrstvami obyvatel*,

S. 15: *V mládí byl ovlivněn historikem Guevarou... Kdo to byl?*

S. 16: *Výraz do dnes*.

S. 18: *...opět zasáhla proti Chávezovu úspěchu*.

S. 19: *Výraz co by místo správného coby*.

S. 20: *Vysvětlením je sovětský revoluční boom roku 1989...*

S. 22: *Většina pozornosti se v roce 1998 točila kolem Chávezovy protikandidátky*,

S. 31: *...hrdina chudáků...*

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Velice těžko se mi v předložené práci hledají jakékoliv klady, snad jen gramatická úroveň, včasné dokončení v těžkých časech pandemie a relativně velký počet zkoumaných článků. Na druhé straně ale text trpí rozpolceností, zastaralým pozitivistickým deskriptivním pojetím a těžkopádným jazykovým projevem.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) Jaký byl politický program Huga Cháveza v době, když ještě nebyl u moci? Do jaké míry se shodoval nebo byl odlišný od jím praktikovaných reforem Venezuely?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A-F): I přes výše zmíněné nedostatky práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku D.

Datum: 4/6/2021

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.